

Θα κερδίσουμε και αυτόν τον πόλεμο, σας διαβεβαιώ

Ο Μιχάλης Χρυσοχοϊδης μιλάει για όλα

Συνέντευξη στους
Κ. Π. ΠΑΠΑΔΙΟΧΟ, Γ. ΣΟΥΛΙΩΤΗ

Σε άλλον υπουργό Προστασίας του Πολίτη οι ερωτήσεις ενδεχομένως θα ήταν διαφορετικές. Όμως, τον Μιχάλη Χρυσοχοϊδη είναι καλύτερο να τον ψάχνεις στις κρίσεις. Γιατί έχει περάσει πολλές. Έτσι η συζήτηση έφυγε από το υπουργείο και την αστυνομία. Απαντούσε στις ερωτήσεις για το μέλλον, σαν να έφτιαχνε το «μηνιφέστο» της επόμενης μέρας, όταν η υγειονομική κρίση θα υποχωρήσει και η οικονομική θα επέρχεται. Στον Εβρο έλεγε πως «δεν θα περάσουν και δεν θα τους περάσει». Έτσι έγινε. Τώρα, το μήνυμα που εκπέμπει, όχι μόνο με βεβαιότητα, αλλά με εμπειρήματα είναι ότι «θα τα καταφέρουμε». Γνωρίζουμε πως ήταν από τους πλέον στιγματισμένους πολιτικούς στην περίοδο των μνημονίων. Σήμερα, βρίσκεται σταθερά στους δημοσκοπικά πλέον δημοφιλείς υπουργούς και πολιτικούς. Από γραμματέας του ΠΑΣΟΚ, υπουργός της Ν.Δ., από πρώτος βουλευτής στη Β' Αθηνών εκτός Βουλής και μετά για 4η φορά υπουργός στο ίδιο υπουργείο. Έχοντας επιβιώσει για μία ακόμη φορά, δεν διστάζει να μιλήσει για το τι μέλλει γενέσθαι στα παγκοσμίως ακαρτογράφητα νερά μιας κρίσης που μοιάζει να βγαίνει από ταίρια, που όμως τη ζήσαμε, τη ζούμε και ίσως γι' αυτό δεν συνειδητοποιούμε το βαρύ ιστορικό της περιεχόμενο.

– Στην Ελλάδα υπήρχε διάχυτη η αίσθηση, ανεξαρτήτως κυβερνήσεων, ότι το κράτος δεν είναι σε θέση να ανταποκριθεί σε μεγάλες κρίσεις. Πώς εξηγείτε ότι οι επιδόσεις της κρατικής μηχανής, περιλαμβανομένης της ΕΛ.ΑΣ. ήταν ιδιαίτερα υψηλές το τελευταίο δίμηνο όταν βρέθηκε αντιμέτωπη με τον κορωνοϊό;

– Υπάρχει κράτος. Δεν ήταν σύνθημα προεκλογικό. Υπάρχει κράτος και το είδαμε. Φάνηκε απτά σε τρία κείριαι ζητήματα:

Υπάρχει κράτος για να συνδράμει. Όταν προνοεί, όταν ενεργεί ψυχραιμία και έγκαιρα. Κάθε υπηρεσία είναι ένας μικρός στρατός. Χωρίς σχέδιο είναι μπουλουκι από ανέτοιμους. Με ετοιμότητα και πρόγραμμα γίνονται μαχητές πρώτης γραμμής. Δεν υπάρχουν βαριεστημένοι στο μέτωπο, μόνο μαχητές. Στα νοσοκομεία των ελλείψεων, στους γιατρούς που «δεν νοιάζονται». Ηρώες γίνονται οι κανονικοί άνθρωποι που εμπνέονται σε συνθήκες μάχης.

Υπάρχει κράτος για να αμυνθεί.

“

Υπάρχει κράτος με σχέδιο και στρατηγική και το είδαμε. Για να συνδράμει, για να αμυνθεί, για να διευθύνει.

Οι πολίτες ανταποκρίνονται όταν το προσωπικό συμφέρον ταυτίζεται με το κοινό καλό. Είναι θέμα της πολιτικής ηγεσίας να το καταδείξει, να πείσει.

Όταν δεν περιμένει την κρίση για να σκεφτεί. Όταν έχει σχέδιο και στρατηγική. Στον Εβρο από τον Νοέμβριο ετοιμαζόμαστε. Τον Μάρτιο ξέραμε τι να κάνουμε.

Υπάρχει κράτος για να διευθύνει. Όταν δεν κραυγάζει γιατί δεν φοβάται. Όταν ηγείται γιατί ξέρει και μπορεί. Οι πολίτες ανταποκρίνονται, συνεργάζονται, αυτοπειθαρχούν όταν το προσωπικό συμφέρον ταυτίζεται με το κοινό καλό. Είναι θέμα της πολιτικής ηγεσίας να το καταδείξει, να ενημερώνει, να πείθει. Να μην μονοπωλεί, να συναισθάνεται και να διευθύνει.

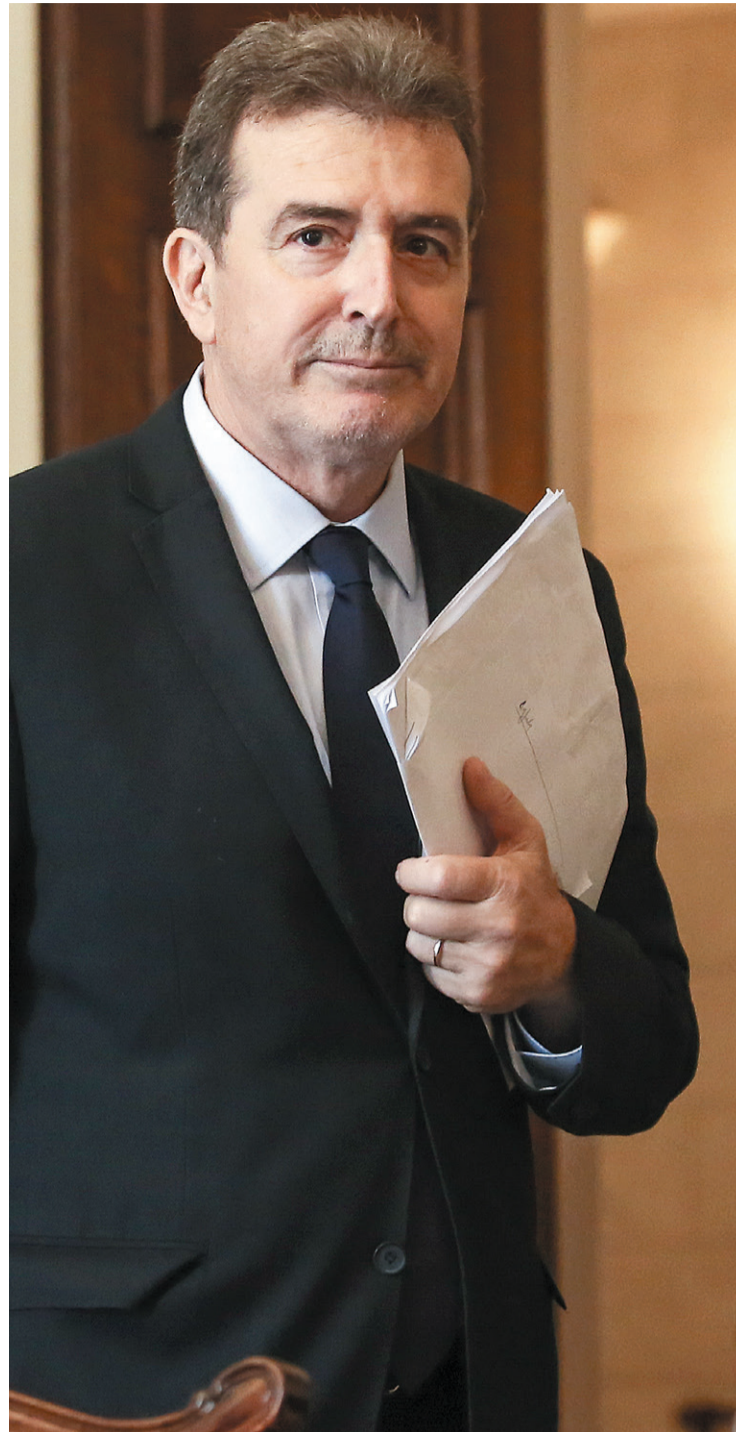
– Μήπως μέχρι τώρα οι πολιτικοί απέφυγαν να ακούσουν τους ειδικούς και η όλη επιτυχία στην αντιμετώπιση του κορωνοϊού οφείλεται απλώς στο γεγονός ότι ο κ. Μπισσοτάκης δεν ακολούθησε τον ίδιο δρόμο;

– Νομίζω είναι κάτι ευρύτερο. Κράτος χωρίς ηγεσία δεν υπάρχει. Εμπνευση χωρίς ηγέτη δεν γίνεται. Ο πρωθυπουργός αναδείχθηκε σε ηγέτη. Δεν μονοπάλησε, δεν πρότρεξε. Ηξέρε να ακούει, να τολμά και να προκρίνει. Γι' αυτό και κατάλληλοι άνθρωποι βρέθηκαν σε κατάλληλες θέσεις τις κρίσιμες στιγμές. Με το φως να πέφτει στις ικανότητες και όχι στις ανθρωπίνες

Ιστορικά, οι γεωπολιτικές αναταράξεις ήταν σεισμοί για την Ελλάδα. Έχουμε τις προϋποθέσεις ώστε αυτό να μην επαναληφθεί.

βοηθητική, πιο παιδεία αν η παράδοση υπάρχει και στην οθόνη. Τώρα πια αυτό δεν είναι προνόμιο των ιδιωτικών σχολείων. Η δημόσια διοίκηση είδε ότι οι πολλές υπογραφές δεν χρειάζονται. Οι ουρές στα γραφεία μπορούν να περιορισθούν. Η ταχύτητα εξυπηρέτησης μπορεί να ανέβει εκθετικά και η ποιότητα εργασίας να αλλάξει επίπεδο.

– Μιλήσατε για πολιτική συγκυ-

«Η κλιματική αλλαγή είναι η μέγιστη πανδημία. Η Ελλάδα πρέπει να πρωτοπορήσει σε πολιτικές και τεχνολογίες φιλικές στο περιβάλλον», λέει ο υπουργός Προστασίας του Πολίτη Μιχάλης Χρυσοχοϊδης.

αδυναμίες τους. Επιτέλους ζήσαμε λιγότερη καταγγελία στον πολιτικό λόγο, επιτελική και περισσότερη δουλειά στον κρατικό μηχανισμό. Έτσι χτίσθηκε η συναίνεση.

– Θεωρείτε, λοιπόν, πως η σχέση κράτους-πολίτη αρχίζει να αποκαθίσταται;

– Είναι πεπεισμένη μου. Το κράτος στην κρίση λειτούργησε. Όταν η οικονομία κατέρρευσε, η εμπιστοσύνη χάθηκε. Δεν επρόκειτο μόνο για το δίλημμα του δημόσιου-ιδιωτικού, που απασχόλησε σε προηγούμενες δεκαετίες, είτε για την επιχειρηματικότητα είτε για το μέγεθος και την αποτελεσματικότητα του δημοσίου τομέα. Η κρίση κατέστρεψε τη σχέση με τους πολίτες. Το Μάτι την αποτέλειωσε. Τώρα έγινε μια νέα αρχή για εμπιστοσύνη. Μπροστά μας είναι τα πιο δύσκολα. Η έξοδος από τους περιορισμούς, οι οικονομικές συνέπειες. Αυτή η εμπιστοσύνη είναι το βασικό μας απόκτημα για να τα καταφέρουμε.

– Στις κρίσεις, οι έκτακτες συνθήκες ευνοούν αλλαγές και μεταρρυθμίσεις που σε κανονικές συνθήκες φαντάζονται πολύ δύσκολες. Κάτι τέτοιο συνέβη και στην περίπτωση μας; Είχαμε παράπλευρα οφέλη;

«Η μεγαλύτερη πρόκληση ήταν να έχουμε ενσυναίσθηση και μέτρο», λέει ο κ. Χρυσοχοϊδης για την εφαρμογή των κανόνων περιορισμού της κίνησης από τους αστυνομικούς.

– Εννοείτε τους εσωτερικούς πολιτικούς συσχετισμούς;

– Εννοώ τη γεωπολιτική αξιοπιστία που ανέκτησε η χώρα. Η Ελλάδα αναδεικνύεται σε σχεδόν μοναδικό κράτος εμπιστοσύνης

– Έχετε πολύ δίκιο, οι κρίσεις επιταχύνουν τις εξελίξεις σε πολλά πεδία. Θα έλεγα ότι εμείς κάναμε την πανδημία ψηφιακή ευκαιρία. Δεν ήταν δεδομένο, δεν ήταν αυτονόητο. Όχι μόνο στην τηλεργασία, στην τηλεδιάσκεψη, όχι μόνο στην εκπαίδευση. Αλλά στη συνταγογράφηση, στον σκληρό πυρήνα της γραφειοκρατίας. Το κινητό και το sms μετακίνησαν έναν τον καταναγκασμό εύκολη υπόθεση. Οι πιστωτικές κάρτες σβήνουν τα μετρητά. Επιτέλους οι επικεφαλής του κράτους απέκτησαν ηλεκτρονική υπογραφή και το ηλεκτρονικό εμπόριο υπόσταση. Προχωρήσαμε γοργά σε ένα δρόμο που φαινόταν αδιάβατος.

– Μπορεί η υγειονομική κρίση να υποχωρήσει, αλλά το πλήγμα στην οικονομία είναι μεγάλο και τώρα θα αρχίσει να φαίνεται. Θεωρείτε ότι η χώρα έπιετα από μία οκταετία κρίσης χρέους έως τις δυνατότητες να αντεπεξέλθει;

– Έχουμε την ατυχία η ύφεση να μας βρίσκει εξαντλημένους από δεκαετή κρίση. Παράλληλα είμαστε πιο έτοιμοι, πιο έμπειροι στη διαχείριση κρίσεων, έχουμε μάθει να περιορίζουμε τις ανάγκες μας. Φυσικά και μπορούμε να τα καταφέρουμε.

Δεν νοείται ανόρθωση χωρίς στήριξη των πιο αδύναμων

– Η Ν.Δ., στην κυβέρνηση της οποίας μετέχετε, προέτασε πάντα το ιδιωτικό έναντι του δημόσιου. Θεωρείτε πως μετά την κρίση του κορωνοϊού θα πρέπει να δείτε τον ρόλο του κράτους και του Δημοσίου με άλλο μάτι;

– Η ύφεση θα προκληθεί από κρίση ζήτησης. Απόλυτη προτεραιότητα, οι δημόσιες επενδύσεις σε βάθος για να ανορθωθεί η οικονομία. Δεν είναι ζήτημα καλού ή κακού Δημοσίου, διλήμματος αγοράς ή κράτους. Ο κόσμος αλλάζει σελίδα, η παγκόσμια παραγωγή τροποποιείται. Η αβεβαιότητα δεν ευνοεί ιδιωτικές επενδύσεις. Ταυτόχρονα δεν μπορεί για λόγους πληθωρισμού τελικά, η ανθρωπότητα να συνεχίσει να παράγει στην Κίνα και να καταναλώνει στη Δύση. Η εξάρτηση είναι επικίνδυνη και φάνηκε δραματικά, ακόμη και σε υλικά όπως οι μάσκες προφύλαξης. Η Ευρώπη, στο μερίδιό που της αναλογεί και η Ελλάδα, πρέπει να αρχίσει να παράγει περισσότερα και να καταναλώνει διαφορετικά. Η οικονομία μας στηρίζεται σε υπηρεσίες και τουρισμό, έχει πλήρη κείριαι και το μείγμα χρειάζεται αλλαγή ώστε να γίνει πιο ανθεκτικό. Οι δημόσιες επενδύσεις σε υποδομές είναι μονόδρομος. Ωστε να επιτευχθεί ο ψηφιακός μετασχηματισμός αλλά και η διευκόλυνση της επιχειρηματικότητας. Η Ελλάδα πρέπει να δημιουργήσει πολύ σύντομα προϋποθέσεις για να υποδεχθεί επενδύσεις στους νέους παραγωγικούς κύκλους ψηφιακών υλικών, μεταφορών και ενεργειακών τεχνολογιών και μεταφορών που θα προωθηθούν στην Ευρώπη. Θέλω να σταθώ λίγο στο τελευταίο. Τώρα, για πρώτη φορά, γνωρίζουμε τι θα συμβεί αν κρυφτεί ο ήλιος. Η κλιματική αλλαγή είναι η μέγιστη πανδημία. Μπορεί σήμερα το σοκ της πανδημίας του κορωνοϊού να υποβαθμίζει τα θέματα της κλιματικής αλλαγής. Όμως μετά την ύφεση, αυτή η απειλή θα κυριαρχήσει στην παγκόσμια συνείδηση. Η Ελλάδα έχει ανάγκη, μπορεί να προσανατολισθεί και πρέπει να πρωτοπορήσει σε πολιτικές και τεχνολογίες φιλικές στο περιβάλλον.

– Τα περιοριστικά μέτρα που επιβλήθηκαν επανέφεραν στο προσκήνιο τη συζήτηση περί ισορροπίας μεταξύ προστασίας του δημοσίου συμφέροντος και των ατομικών δικαιωμάτων. Πώς τοποθετείστε επ' αυτού;

– Η δημοκρατία δεν κινδυνεύει, οι θεσμοί ενισχύονται. Η Ελλάδα απέδειξε πως μια δημοκρατία μπορεί να νικά γιατί ξέρει να σταθμίζει. Ένα ώριμο κοιμητικό σύστημα, ομόθυμα υποστήριξε τα μέτρα. Μία άγια Πρόεδρος της Δημοκρατίας εγγυήθηκε την αναγκαιότητα και την ορθότητα. Οι θεσμοί λειτουργήσαν και λειτουργούν. Η ενημέρωση και η διαφάνεια κυριάρχησαν όσο ποτέ, διαχέοντας υπευθυνότητα και περιορίζοντας

θεωρίες συνωμοσίας και ανώφελο θόρυβο. Η αποκατάσταση της πλήρους λειτουργίας των θεσμών και η άρση των περιορισμών θα γίνει με τον ίδιο δημοκρατικό και ψυχραιμο τρόπο. Σε αυτή τη διαδικασία αποκατάστασης, ομόθυμη συνείδηση είναι ότι η ζωή δεν υποφέρεται με ασφυκτικό έλεγχο, η ατομική αυτονομία είναι το οζύγιο ζωής και δημοκρατίας. Και κοινό μέτρο αυτογνωσίας είναι ότι η πολιτεία δεν έχει δικαίωμα να επεμβαίνει στον πυρήνα του ιδιωτικού, δεν υπάρχουν δικαιολογίες για κάτι τέτοιο. Είναι πρωτόγνωρη κατάσταση η λεγόμενη διαδικασία αποκλιμάκωσης, όμως στόχος είναι να δημιουργήσουμε ένα πρότυπο πολιτισμικό αγαθό συλλογικής διαχείρισης και γνώσης, ένα δημοκρατικό κεκτημένο που θα ανεβάσει τη χώρα κατά πο-

Η αβεβαιότητα δεν ευνοεί ιδιωτικές επενδύσεις. Είναι απόλυτη προτεραιότητα οι δημόσιες επενδύσεις για να ανορθωθεί η οικονομία.

λύ σε θεσμική ανθεκτικότητα και κοινωνική συνειδητότητα.

– Γίνεται και από τον πρωθυπουργό λόγος για δίκαιη κατανομή των βαρών. Πώς θα πρέπει, κατά τη γνώμη σας, να κινηθεί η κυβέρνηση;

– Η δικαιοσύνη είναι κοινή ανάγκη. Η αποκλιμάκωση των μέτρων θα είναι αργή και επιπονη. Η ύφεση βαθιά. Η μοίρα μας αποδείχθηκε κοινή, όπως κοινή ανάγκη είναι και η δικαιοσύνη στη διαχείριση της δύσκολης περιόδου που έρχεται. Η κυβέρνηση έχει αποδείξει πως σκέφτεται δίκαια και έξυπνα. Τα μέτρα στήριξης δεν ήταν μόνο επιδόματα αλλά και περιορισμοί στο κόστος λειτουργίας των επιχειρήσεων. Ωστε να ανακάμψουν κατά το δυνατόν οι επιχειρήσεις, ενώ παράλληλα να ανακουφισθούν προσωρινά οι πιο αδύναμοι.

– Θα πρέπει να υπάρξουν ρυθμίσεις για μακροχρόνια στήριξη των πλέον αδύναμων ή όλο το βάρος είναι σωστό να δοθεί σε μέτρα για την επανεκκίνηση της οικονομίας;

– Δεν νοείται ανόρθωση χωρίς στήριξη των πιο αδύναμων, των νέων ανέργων που θα δημιουργηθούν, χωρίς ρυθμίσεις των νέων μη εξυμνημένων δανείων που θα προκύψουν. Δεν νοείται ανόρθωση χωρίς απευθείας ενίσχυση μικρών επιχειρήσεων και ατόμων. Όλες οι επενδύσεις, όλες οι πολιτικές πρέπει να έχουν ρήτρα περιβάλλοντος και ρήτρα αλληλεγγύης.

Η αξιοπιστία είναι η άγκυρά μας σε όποιες φουρτούνες κι αν έρθουν

– Με ποια εργαλεία θα πρέπει να γίνει η επανεκκίνηση της οικονομίας;

– Θεωρώ ότι έχουμε πολιτικές συγκυρίες, κοινωνικές συνθήκες και οικονομικές προϋποθέσεις για να κάνουμε προηγούμενες είναι η μεγάλη ευκαιρία μας. Να διευρυνθεί, να μετασχηματιστεί, να δημιουργήσει νέες δουλειές και να βελτιώσει δημόσια διοίκηση και κοινωνικό κράτος. Γιατί το κοινωνικό κράτος, παρά την ύφεση, μπορεί να βελτιωθεί. Η Υγεία χρειάζεται ψηφιακό μετασχηματισμό στην πρωτοβάθμια φροντίδα. Να γίνει η πρώτη ασπίδα προστασίας, καταργώντας τις ανισότητες προσιτότητας της περιφέρειας με τον αστικό χώρο. Η παιδεία στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια βαθμίδα θα γίνει πιο ελκτική, πιο

– Με ποια εργαλεία θα πρέπει να γίνει η επανεκκίνηση της οικονομίας;

– Θεωρώ ότι έχουμε πολιτικές συγκυρίες, κοινωνικές συνθήκες και οικονομικές προϋποθέσεις για να κάνουμε προηγούμενες είναι η μεγάλη ευκαιρία μας. Να διευρυνθεί, να μετασχηματιστεί, να δημιουργήσει νέες δουλειές και να βελτιώσει δημόσια διοίκηση και κοινωνικό κράτος. Γιατί το κοινωνικό κράτος, παρά την ύφεση, μπορεί να βελτιωθεί. Η Υγεία χρειάζεται ψηφιακό μετασχηματισμό στην πρωτοβάθμια φροντίδα. Να γίνει η πρώτη ασπίδα προστασίας, καταργώντας τις ανισότητες προσιτότητας της περιφέρειας με τον αστικό χώρο. Η παιδεία στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια βαθμίδα θα γίνει πιο ελκτική, πιο

– Τον τελευταίο ενάμιση μήνα η Αστυνομία επεκέντρωσε τις προποθέσεις ώστε στην πιστή εφαρμογή των κανόνων περιορισμού της

κίνησης. Πώς αποτιμάτε το έως τώρα αποτέλεσμα; Ποια ήταν η μεγαλύτερη πρόκληση που έπρεπε να αντιμετωπίσετε δεδομένου ότι ήταν μια πρωτόγνωρη κατάσταση για όλους μας;

– Η μεγαλύτερη πρόκληση ήταν να έχουμε ενσυναίσθηση και μέτρο, λέει ο κ. Χρυσοχοϊδης για την εφαρμογή των κανόνων περιορισμού της κίνησης από τους αστυνομικούς.

– Τον τελευταίο ενάμιση μήνα η Αστυνομία επεκέντρωσε τις προποθέσεις ώστε στην πιστή εφαρμογή των κανόνων περιορισμού της

κίνησης. Πώς αποτιμάτε το έως τώρα αποτέλεσμα; Ποια ήταν η μεγαλύτερη πρόκληση που έπρεπε να αντιμετωπίσετε δεδομένου ότι ήταν μια πρωτόγνωρη κατάσταση για όλους μας;

– Τον τελευταίο ενάμιση μήνα η Αστυνομία επεκέντρωσε τις προποθέσεις ώστε στην πιστή εφαρμογή των κανόνων περιορισμού της

κίνησης. Πώς αποτιμάτε το έως τώρα αποτέλεσμα; Ποια ήταν η μεγαλύτερη πρόκληση που έπρεπε να αντιμετωπίσετε δεδομένου ότι ήταν μια πρωτόγνωρη κατάσταση για όλους μας;

– Τον τελευταίο ενάμιση μήνα η Αστυνομία επεκέντρωσε τις προποθέσεις ώστε στην πιστή εφαρμογή των κανόνων περιορισμού της